

laboral, i, atès el tipus de contractacions, la qualificació exigida és baixa.

L'autor també fa referència a l'estructura hotelera de la localitat. La major part dels establiments no són gaire grans (només un hotel supera les 1.000 places, i 11 superen les 500), encara que superiors als competidors més propers, que també busquen el turista de masses, de sol i platja. En canvi, l'estudi adverteix que Lloret no és un referent pel que fa a places de càmping: representa només el 3,13% del total de places de la Costa Brava. Tot i les obres de remodelació dels darrers anys, Arbó assenyalava que l'estructura hotelera és «vella».

L'anàlisi posa de manifest que el turisme ha deixat de ser un producte amb una demanda en constant creixement. El procés de globalització de la competència exigeix de les empreses turístiques estratègies adreçades a la recerca d'una especialització. Arbó sosté que la important tradició en l'activitat i la promoció turística, que ha d'ajudar en aquesta època de canvis, i l'experiència dels empresaris de Lloret han de fer possible la recerca d'un producte diferenciat per atreure la demanda en un entorn de forta competència. L'autor afirma que les empreses turístiques han d'estar capacitades per influir en les estructures de producció (deixant de competir en preu i fent-ho en innovació i diferenciació del producte) i en les estructures tecnològiques (transformant la intermediació de la demanda des de segments controlats per les grans majoristes de viatges en noves formes on prevalgui el contacte

personalitzat entre l'empresa i el turista potencial). Qualsevol iniciativa, segons Arbó, ha d'anar encaminada a aconseguir un doble objectiu: millorar la qualitat de les prestacions dels serveis turístics i garantir la protecció del medi ambient.

Josep Maria Baixauli

Excavacions arqueològiques a la muntanya de Sant Julià de Ramis

BURCH, Josep; NOLLA, Josep M.; PALAHÍ, Lluís; SAGREKA, Jordi; SUREDA, Marc; VIVÓ, David.

El sector de l'antiga església parroquial. Primera monografia actual sobre l'ocupació de la muntanya.

Ajuntament de Sant Julià de Ramis. Girona, 2000. 161 pàgines.

Aquesta obra té per objectiu explicar l'evolució historicocultural del sector central de la muntanya de Sant Julià de Ramis, zona on es troba l'església parroquial, punt estratègic i mirador natural escollit com a hàbitat humà ja des de la més remota prehistòria.

El llibre consta de sis capítols, els dos primers dels quals estan dedicats a explicar la situació i característiques del lloc, amb un èmfasi especial en la història del descobriment de l'*oppidum* indigeta per part dels arqueòlegs Francesc Riuró i Carles de Palol. També s'hi repassa tot el seguit d'intervencions fetes al puig fins a l'any 1996, entre les quals es ressalten els treballs del Dr. Miquel Oliva.

El capítol tres és el més interessant: forma el cos de l'obra, informa de les campanyes recents i estudia amb profunditat els precedents de l'hàbitat, l'estructura de les cases, el seu urbanisme, la cronologia i els materials exhumats en les campanyes que s'hi han portat a terme, alhora que destaca l'empremta que la romanització va deixar al lloc i descriu molt bé el temple baixrepublicà trobat i les causes d'abandonament de l'*oppidum*.

Acabada la descripció dels resultats de les excavacions, el quart capítol s'ocupa de les conclusions i presenta una proposta d'esbós històric molt amena i intel·ligible per a tots els públics, establint paral·lelismes amb d'altres jaciments contemporanis del Gironès, l'Empordà —comarques delimitades per l'esmentada muntanya— o la Selva.

El dos últims capítols són un apèndix i recull de dades epigràfiques i una àmplia bibliografia.

El llibre té el mèrit d'èsser un treball d'equip coordinat a la perfecció i aporta un coneixement valuós d'aquesta terra de pas regada pel Ter tan propera a Girona i que ha tingut una llarga i constant ocupació que es

remunta a la prehistòria i arriba als nostres dies. Cal recordar que no és únicament el sector de l'església el que ha donat restes interessants, sinó tota la muntanya, com queda palès en els gràfics i fotografies que hi ha en el llibre.

M. Carme Domènech

Molt més enllà que el suro

JUANOLA I BOERA, Albert.
Història i històries de la indústria del suro.
Editorial Rounch.
Barcelona, 2001. 335 pàgines.

Va ser W. H. Auden qui va escriure que els desitjos del cor són tan recargolats com un llevataps. En general, vistos de lluny i, per tant, quan aquella o aquell que els està observant no és la persona afectada, semblen senzills i fàcils d'explicar; de prop, molt sovint són una altra cosa. Però tot i que Auden es referia a desitjos i sentiments perquè és d'això del que acaben parlant-nos en general els poetes, a mi em sembla que no m'equivoquo gaire si escric que el mateix es pot dir de qualsevol activitat relacionada amb la nostra espècie. Després hi ha, naturalment, qui fa llibres o estudis que sintetitzen, divulguen i, si se'm permet, banalitzen qualsevol d'aquestes activitats, però també passa que, quan qui els escriu vol aprofundir-hi perquè coneix molt bé la qüestió, sap que allò de què vol parlar és sempre una activitat complexa.